

Nr 463.

Av herr **Svedberg m.fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition angående åtgärder i prisreglerande syfte på jordbrukets område under senare delen av produktionsåret 1951/52.*

I proposition nr 176 till årets riksdag har Kungl. Maj:t underställt riksdagen förslag om prisreglerande åtgärder på jordbrukets område.

Även om de i propositionen föreslagna åtgärderna grundar sig på den överenskommelse som träffats mellan å ena sidan representanter för regeringen och å andra sidan jordbrukets organisationer, så är det önskvärt att i dessa förslag ändringar till det bättre åstadkommes för det mindre jordbrukets utöware.

Det redovisas i propositionen enligt de kalkylmässiga beräkningarna för senare delen av produktionsåret 1951/52 ett underskott för jordbruket på 328,5 miljoner kronor. Därav beräknas att 42,5 miljoner kronor kan täckas genom prisetförhöjningar samt att omkring 245 miljoner kronor skall tillföras jordbruket genom statliga pristillägg. Återstoden 41 miljoner kronor avses lämnas utan kompensation. Av det statliga pristillägget tillföres mjölkproduktionen 145 miljoner kronor i form av dels ett allmänt pristillägg med 3 öre per kilogram mjölk som levererats eller levereras till mejeri under tiden 1 september 1951—den 31 augusti 1952 och dels ett leveranstillägg i kombination med producentbidrag.

Fläskproduktionen avses tillföras 52 miljoner kronor på så sätt att ett pristillägg för svin skall utgå med retroaktivt utbetalande av 30 kronor för varje under tiden 1 september 1951—den 31 augusti 1952 levererat svin av viss minsta vikt.

Ett arealbidrag avses även att utbetalas med 150 kronor för varje hektar av den areal varå vete odlas. Kostnaden för detta statliga pristillägg beräknas till 48 miljoner kronor.

På grund av de sämre klimatiska förhållanden som är rådande i Norrland är jordbrukarna där betydligt avstängda från möjlighet till en allsidig jordbruksproduktion, vilket gör att deras inkomster från jordbruket icke påverkas till det bättre genom förhöjda garantipriser för spannmåls-, oljeväxt- och sockerbetsodlingar.

Om man försöker göra en avvägning mellan de i propositionen föreslagna statliga pristilläggen får man nog närmast den uppfattningen att den övervägande delen av dessa pristillägg tillfaller jordbrukarna som bedriver sin jordbruksnäring på Sydsveriges slätthygder, där möjlighet gives till all-

sidig jordbruksproduktion. Av tillgänglig statistik över inkomstförhållandena inom olika befolkningsgrupper framgår att innehavarna av de ofullständiga jordbruken kan hänföras till de lägsta inkomstgrupperna i vårt land. De senaste årens kraftigt stigande material-, redskaps- och byggnadskostnader har även medverkat till ett försämrat inkomstläge för dessa. Om det i propositionen föreliggande förslaget till statliga pristillägg avser att bli ett stöd och en kompensation väl avvägd mellan de olika produktionsgrenarna inom jordbruket, så bör de fördelas efter andra grunder än de i propositionen föreslagna. Det föreslagna allmänna pristillägget med 3 öre per kilogram mjölk och leveranstillägget borde kunna sammanföras med producentbidraget och tillsammans bilda ett statligt grundpristillägg för mjölkproduktionen.

Nämnda grundpristillägg bör utbetalas efter nedanstående förslag.

Mjölkleverans per år. Antal kilogram	Grundprisbelopp per leverantör Kronor	Grundpristillägg i öre per kilogram mjölk. Levererat mjölk från 1 000—10 000 kg
1 000	150:—	15 öre
2 000	300:—	15 »
3 000	450:—	15 »
4 000	600:—	15 »
5 000	650:—	13 »
6 000	780:—	13 »
7 000	840:—	12 »
8 000	960:—	12 »
9 000	990:—	11 »
10 000	1 000:—	10 »

Ett statligt grundpristillägg enligt ovanstående förslag skulle ge ett genomsnittligt pristillägg för en årsleverans till mejeri av 25 000 kg mjölk med 4 öre per kg, för 50 000 kg 2 öre samt för 100 000 kg 1 öre.

Sedan producentbidraget i sin nuvarande utformning tillkom, har ofta kritik mot bestämmelserna om nämnda bidrag förekommit. Man har ansett bestämmelserna om en arealgräns som spärr sämre än om man från början satt spärr via en inkomstgräns.

Vid försäljningar av mindre jordbruk, som saknat möjlighet till yttre rationalisering, har de nya ägarna anfört klagomål mot producentbidragets bortfall.

Beräknar man producentbidragets kostnader å ca 72 miljoner kronor tillsammans med de i propositionen beräknade kostnaderna för de föreslagna pristilläggen, så torde det till övervägande del täcka merkostnaderna för ovanstående ändringsförslag.

Med hänvisning till ovanstående motiveringar och i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 176 får undertecknade hemställa,

att riksdagen ville besluta sådan ändring av de i propositionen föreslagna statliga pristilläggen till mjölkproduktionen, att de sammanlägges med det för närvarande utgående producentbidraget och därmed bildar ett statligt grundpristillägg till landets mjölkproducenter.

Stockholm den 15 april 1952.

Lage Svedberg.

Hugo Sundberg.

Einar Persson.
